

Božena Víková Kunětická (1862 - 1934) *COP*

Božena Víková Kunětická, rodným jménem Novotná, byla na svět přivedena v Pardubicích roku 1862. Během svého života se prosadila jako prozaička, dramatička a také politička. Původně se chtěla stát herečkou, a tak se tomuto umění učila u Otýlie Sklenářové – Malé až do vyhození Národního divadla (1881). Poté se však provdala, porodila tři děti, z nichž dvě v útlém věku zemřela, a herectvím se zabývala už jen sporadicky. Od roku 1887 se tedy dala na spisovatelskou dráhu. Její dílo bylo typické především pro svou feministickou a emancipační tendenci rozkrývající palčivá témata ženské otázky. Svou dramatickou prvotinu *V bludišti* (1890) si nechala posoudit znaleckým okem Ladislava Stroupežnického. Ten Boženě Víkové Kunětické vrátil hru s tím, že oceňoval téma této hry i způsob vykreslení postav, jenže vytýkal jí především spíše novelistickou než dramatickou formu hry. V bleděmodrém se toto opakovalo ještě dvakrát. Jenže roku 1892 Ladislav Stroupežnický zemřel a tak, nejen pro Boženu Víkovou Kunětickou, se ze světa vytratil cenný rádce pro začínající dramatiky. Úspěch se dostavil až v roce 1897 s její čtvrtou hrou *V jařmu*. Od té doby byla dramata Kunětické uváděna téměř bez výhrad. Literárně činná bylo do roku 1911 (později vycházely písemně už jen její studie a přednášky), poté se dala na politiku. Roku 1912 byla zvolena do Českého zemského sněmu, čímž se stala první českou političkou. Politicky aktivní byla až do své smrti v roce 1934.

Hra *Cop* byla poprvé uvedena v ND v Praze 11. 12. 1904. Zpracování dramatu si vzal na starost režisér a dramaturg Jaroslav Kvapil. Jde o veselohru o třech dějstvích odehrávající se na jednotné scéně. V *Copu* jde o konfrontaci mezi zapšklým stářím, které úzkostlivě dbá o morálku a mravní nezkaženost a svěžím mládím odpírající právě onu zapšklost a neoblomnou striktnost v dodržování zavedených konvencí tak, jak je vnímají lidé o bezmála dvě generace věkovitější. A jelikož je hra napsána ženskou rukou paní Víkové Kunětické, tento konflikt se děje mezi paní Olivovou a jejími strávnicemi. Nejnápadněji ve hře vystupuje situace, týkající se právě stýkání žen s muži. Jde vlastně o prosazování ženské emancipace poukázáním na to, že se jedná o krok správným směrem. Vše se však děje v mezích slušného chování, nejde o žádnou vzpouru. Autorita paní Olivové je jen lehce nahlodávána, nikoliv devastována. Dalšími postavami jsou hlavně Věra, strávnice paní Olivové a mladá studentka medicíny s moderními „narušenými mravy“. Pak také Máňa, dospívající dívka, která považuje svůj cop za staromódní, jenž zároveň vnímá jako překážku k tomu, aby se Benešovo srdce (Věřin kolega a domácí učitel Mani) pro ni rozevřelo. Ráda by své

vlasly nosila rozpuštěné, ale paní Olivová jí je splétá do copu. Nakonec si jej v protestu a zoufalství ustříhne, ale Benešovi je jejích vlasů líto a už nemá proč na Máni oči nechávat, tak jako to dělal doposud, o čemž Maňa samozřejmě nevěděla. Do děje ještě zasahuje Hýbner se svou dcerou Nonyňkou, kterou chce dát do opatrovnictví a k výchově paní Olivové, ale když spatří jaké nemravné hrůzy se v bytě dějí, raději i se svou dcerou odejde. A Troufal, tajný nápadník paní Olivové.

Dramatická tvorba:

V bludišti (1890)

Sběratelka starožitností (1890)

Dozvuk (nedochovaná)

V jármu (1897)

Neznámá pevnina (1899)

Přítěž (1901)

Co bylo (1902)

Cop (1905)

Holčička (1905)

Lidé (1909)

Dospělé děti (1909)

Reprezentantka domu (1911)